

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 732/2016-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. septembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Ľubomírom Hlbočanom, Advokátska kancelária, Vajnorská 20, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9 Co 86/2015 z 26. mája 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. septembra 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 86/2015 z 26. mája 2016. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 7. septembra 2016.

Zo sťažnosti a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že v minulosti (po rozvode sťažovateľky s bývalým manželom) bývalý manžel podal proti sťažovateľke žalobu o určenie, že rozostavaný rodinný dom patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov a že sťažovateľka nie je jeho výlučnou vlastníčkou. Táto žaloba bývalého manžela bola zamietnutá.

V rámci uvedeného konania vedeného Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 16 C 144/2012 podala sťažovateľka 8. marca 2013 protinávrh, ktorým sa domáhala určenia, že pozemky ležiace v kat. úz. [REDAKOVANÉ] zapísané na liste vlastníctva č. [REDAKOVANÉ] sú jej výlučným vlastníctvom. Protižalobu okresný súd vylúčil na samostatné konanie, ktoré bolo vedené pod sp. zn. 58 C 101/2013.

Sťažovateľka žiadala určiť, že je výlučnou vlastníčkou pozemkov, na tom základe, že ideálnu polovicu týchto nehnuteľností darovala krátko pred rozvodom bývalému manželovi, ktorý na ňu vyvíjal psychický nátlak. K darovaniu teda nedošlo na základe jej slobodného a vážneho rozhodnutia, ale pod vplyvom sústavného psychického nátlaku bývalého manžela v dobe tesne pred rozvodom. V súdnom konaní podrobne popísala, v čom spočívalo systematické a pravidelné psychické týranie zo strany bývalého manžela. Tento totiž sťažovateľke sústavne opakoval, že ak na neho neprevedie polovicu pozemkov, na ktorých je postavený rozostavaný rodinný dom a ktoré sťažovateľka dostala darom od rodičov, tak jej urobí zo života peklo. Bývalý manžel navštevoval aj rodičov sťažovateľky, ktorých o svojom úmysle informoval. V ďalšom sťažovateľka uvádza podrobne konkrétne udalosti, v ktorých vidí psychický nátlak zo strany bývalého manžela. Rovnako oboznamuje aj podrobný obsah výpovedí vypočutých svedkov.

Rozsudkom okresného súdu č. k. 58 C 101/2013-80 z 24. novembra 2014 bola žaloba sťažovateľky zamietnutá.

Rozsudkom krajského súdu č. k. 9 Co 86/2015-116 z 26. mája 2016, ktorý bol doručený právnenému zástupcovi sťažovateľky 18. júla 2016 (zároveň toho istého dňa nadobudol aj právoplatnosť), bol rozsudok okresného súdu potvrdený.

Podľa názoru sťažovateľky rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu jej označených práv podľa ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu.

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľka podrobne uvádza, v čom považuje skutkové zistenia krajského súdu za nesprávne, resp. neúplné, a tým aj po právnej stránke neakceptovateľné.

Následne sťažovateľka uvádza, že až krajský súd na základe jej odvolacej námietky začal posudzovať platnosť darovacej zmluvy aj z hľadiska ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka a zistoval, či sa tento právny úkon neprieči dobrým mravom, neodporuje zákonu alebo ho neobchádza. Krajský súd v rámci toho neprípustným spôsobom obhajoval rozsudok okresného súdu, ktorý darovaciu zmluvu z pohľadu aplikácie ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka neskúmal. Dospel pritom k záveru, že okresný súd sa s podmienkami platnosti darovacej zmluvy z pohľadu § 39 Občianskeho zákonníka výslovne nezaoberal zjavne preto, že sťažovateľka platnosť darovacej zmluvy z tohto dôvodu nenamietala, ale tiež preto, že zjavne dôvody neplatnosti darovacej zmluvy podľa tohto ustanovenia nezistila. Sťažovateľka v tejto súvislosti podotýka, že právne posúdiť skutkový stav a aplikovať naň príslušné právne normy, a tak vo veci spravodlivo rozhodnúť, je vždy úlohou, ktorú musí splniť súd sám, a to bez ohľadu na to, či strana svoj nárok opiera o konkrétne ustanovenie zákona alebo bez jeho uvedenia, teda v zmysle zásady *iura novit curia*. Takéhoto postupu sa súd nemôže zbaviť ani tvrdením, že použitie toho-ktorého zákonného ustanovenia strana v konaní nenavrhovala. Hoci sa krajský súd začal námietkou aplikácie § 39 Občianskeho zákonníka zaoberať (vôbec po prvýkrát v konaní) a začal hodnotiť darovaciu zmluvu aj z pohľadu tohto ustanovenia, nevyzval sťažovateľku, ale ani

bývalého manžela, aby sa k použitiu tohto ustanovenia vyjadrili, čím obom stranám odňal možnosť konať pred súdom, hoci táto zásada súdneho konania je nepochybne imanentnou súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie a na súdnu ochranu. Krajský súd sa navyše vôbec nevyjadril k tvrdeniam produkovaným bývalým manželom a ani sa s nimi preto nevysporiadal.

K odvolaniu podanému proti rozsudku okresného súdu sťažovateľkou sa bývalý manžel vyjadril podaním zo 17. februára 2015. Toto jeho podanie bolo sťažovateľke (zrejme jej právnomu zástupcovi, pozn.) doručené 13. apríla 2016. Po doručení tohto podania zaujala sťažovateľka k nemu písomné stanovisko datované 28. apríla 2016. Aj toto jej stanovisko krajský súd doručil bývalému manželovi. Až z odôvodnenia rozsudku krajského súdu (s. 7 odsek 2) sa sťažovateľka dozvedela, že bývalý manžel odpovedal na jej stanovisko z 28. apríla 2016 podaním doručeným krajskému súdu 23. mája 2016. Toto podanie bývalého manžela krajský súd sťažovateľke nikdy nedoručil, a preto nemala možnosť sa s ním oboznámiť a ani sa k nemu vyjadriť. Bývalý manžel teda dostal možnosť „posledného slova“ a možnosť ovplyvniť tak rozhodnutie krajského súdu, avšak sťažovateľke možnosť reagovať na to a tiež tak ovplyvniť rozhodovanie krajského súdu už nebola daná. Podľa sťažovateľky týmto (ne)konaním krajského súdu, ktorý sa rozhodol nedoručiť sťažovateľke podanie bývalého manžela z 23. mája 2016, taktiež došlo k porušeniu princípu rovnosti zbraní strán sporu v odvolacom konaní a v konečnom dôsledku k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie a na súdnu ochranu.

Sťažovateľka navrhuje vydať tento nález:

„1. Základné práva [REDAKOVANÉ] (...) vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 9Co 86/2015-116 zo dňa 26. mája 2016 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 9Co 86/2015-116 zo dňa 26. mája 2016 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

3. [REDAKOVANÉ] (...) priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 6.479,43 Eur (slovom šesťtisícštyristosedemdesiatdeväť Eur a štyridsaťtri centov), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] (...) trovy právneho zastúpenia v sume 363,79 Eur (slovom tristošesťdesiattri Eur a sedemdesiatdeväť centov) na účet advokáta JUDr. Ľubomíra Hlbočana (...) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. “

Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľka nepodala dovolanie proti rozsudku krajského súdu č. k. 9 Co 86/2015-116 z 26. mája 2016.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za neprípustnú.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016 dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku účinného od 1. júla 2016 dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Sťažovateľka *inter alia* namieta, že krajský súd ju (ale ani bývalého manžela) nevyzval vyjadriť sa k aplikácii ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, hoci okresný súd vec z hľadiska tohto ustanovenia vôbec neposudzoval. Pritom takýto postup tvorí imanentnú súčasť práva na spravodlivé súdne konanie a na súdnu ochranu. Okrem toho tiež namieta, že krajský súd jej nedoručil podanie bývalého manžela z 23. mája 2016, čím ho zvýhodnil.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka vlastne namieta, že nesprávnym procesným postupom krajského súdu sa jej znemožnilo uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) Civilného sporového poriadku]. Rovnako možno tieto námietky hodnotiť ako taký postup krajského

súdu, ktorým bola sťažovateľke odňatá možnosť konať pred súdom v odvolacom konaní [§ 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku].

Možno dospieť k záveru, že ochranu označeným právam sťažovateľky mohol poskytnúť Najvyšší súd Slovenskej republiky v rámci dovolacieho konania. Keďže sťažovateľka podľa zistenia ústavného súdu dovolanie nepodala, nevyužila tým účinný mimoriadny opravný prostriedok, ktorý mala v rámci všeobecného súdnictva k dispozícii. To zakladá neprípustnosť sťažnosti. Treba tiež ešte poznamenať, že sťažovateľka ani len netvrdila (tým menej preukazovala), že dovolanie nepodala z dôvodov hodných osobitného zreteľa, preto ani neprichádzal do úvahy prípadný možný postup ústavného súdu podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. septembra 2016